

Predmet: Vlastiveda

Hodinová dotácia

Ročník	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník
Predmet iŠkVP	-	-	povinný	povinný
Časová dotácia povinná + voliteľná	-	-	1+1	2+0

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

1. Charakteristika predmetu

Vlastiveda je predmet, ktorý zahŕňa oblasť vzdelania venovanú poznávaniu svojej vlasti, svojho kraja, regiónu a samotnej obci. V treťom ročníku sa spája skúmanie, objavovanie okolia s objavovaním aj v širších súvislostiach.

Vlastivedné – motivačné poznávanie začína už v detstve, priestor okolo dieťaťa je plný zaujímavých vecí a deti na ne potrebujú odpoveď.

Vlastiveda je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmov z rodnej krajiny.

S tým súvisí aj poznanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, či už školy alebo partie kamarátov. Človek aj príroda sa mení v čase a práve preto vnímanie svojej obce, regiónu ale aj celej republiky musí byť spojené s poznaním histórie.

Vlastiveda v 3. ročníku nesie názov Objavujeme Slovensko – Slovensko moja vlasť. Je rozdelená na dve veľké časti, a to Príroda Slovenska a Slovensko v minulosti a dnes.

V časti Príroda Slovenska je základom spoznanie vybratých prírodných krás (napr. pohoria, jaskyne, rieky) najmä prostredníctvom povestí, rozprávání na základe obrázkov a i.

V časti Slovensko v minulosti a dnes sú príbehy historického rázu. Zakladá sa na spoznaní významných udalostí v histórii Slovákov a ich zaradení v správnom časovom slede.

2. Ciele predmetu

Prostredníctvom pozorovania, skúmania, objavovania, rozprávania príbehov, rozprávok, piesní, žiaci získavajú vzťah k rodnému kraju, k Slovensku. Po objavnom spoznávaní rodného kraja sa žiaci pútavou formou oboznamujú so zaujímavými časťami Slovenska.

Žiaci majú pomocou obrázkov opísať pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia. Ukázať na „obrázkovej mape“ (prispôsobenej obsahu vlastivedy v 3.ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a i. Opísať ich pomocou obrázkov – pokúsiť sa odlíšiť ich už na pohľad významné znaky. Stručne povedať obsah povesti na vybranú tému. Porozprávať o významných historických udalostiach.

Ďalšie ciele vlastivedy sú:

- podporovať chuť učiť sa,
- rozvíjať schopnosť objavovať a snahu vysvetľovať,
- všímať si priestor, v ktorom žijeme a jeho zmeny,
- vnímať jedinečnosť prírodných výtvorov v okolí a rozvíjať záujem objavovať a vysvetľovať,
- hľadať riešenia na otázky, hľadať informácie, svoje návrhy interpretovať,
- diskutovať o návrhoch,
- vnímať krásu kultúrnych pamiatok, naučiť sa vážiť si ich a chrániť.

Kompetencie

Učebný predmet vedie žiakov k rozvíjaniu:

komunikatívnej kompetencie tým, že umožňuje slovnú alebo písomnú prezentáciu navštívenej oblasti na Slovensku alebo interpretácii prečítanej alebo vypočutej povesti, piesne, básne viažucej sa k Slovensku. Učivo o Slovensku rozvíja aj čitateľskú gramotnosť tým, že jednak žiaci majú možnosť interpretovať umelecké texty z literatúry alebo odborného textu, ale taktiež majú možnosť rozvíjať si schopnosť opisu obrázkov, kresieb, atď.

kultúrnej kompetencie, k uvedomeniu si svojej kultúrnej identity, koreňov a tradícií, ale zároveň rešpektuje kultúrnu rozmanitosť. Žiak si má ceniť a rešpektovať kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície.

Personálnej a interpersonálnej, pretože učebný predmet dáva predpoklad pre tvorbu projektov a tímovej práce.

3. Obsah vzdelávania

Objavovanie a spoznávanie prírodných krás a zaujímavostí Slovenska. Naše starobylé a svetoznáme pamiatky a ich krása. Krátka cesta do minulosti, spoznávanie sveta našich predkov.

3. ročník vlastivedy je tematicky zameraný na:

Ako sa vyznať vo svojom okolí - krajina

- ako sa orientovať podľa svetových strán
- ako vyzerajú veci pri pohľade zhora
- význam plánu
- ako vzniká mapa

Objavujeme Slovensko

- kde sa nachádza Slovensko
- krásy našich hôr, chránené územia
- rieky
- lesy

- Spoznávame dejiny Slovenska
- Slovensko plné záhad
 - po turistických chodníčkoch
 - ako chápať časové súvislosti
 - prečo sa ľudia usadili na našom území
 - predmety, ako svedkovia doby
 - Svätopluk a jeho sláva
 - prečo chodíme do školy
 - ako vznikol slovenský jazyk
 - ako vznikla slovenská hymna
 - prečo M. R. Štefánik veľa cestoval
 - Slovensko v súčasnosti

Naše starobylé pamiatky a ich krása – ako vznikali mestá

- slávne mestá
- povesti o mestách
- hrady a zámky
- povesti o hradoch
- svetoznáme pamiatky

4. Výchové a vzdelávacie stratégie – formy a metódy práce

- individuálny prístup
- pozorovacie metódy,
- rozhovor, rozprávanie, vysvetľovanie
- beseda, interview
- vychádzka
- metóda praktických činností
- projektové metódy

Učebné zdroje

- učebnica vlastivedy
- odborná literatúra
- detská literatúra
- encyklopédie a detské encyklopédie
- knihy

